

Kjeld Bergenfelt
Michael Petersen

Håndbog om beskatning af investerings- foreninger og deres investorer

Kjeld Bergenfelt & Michael Petersen

Håndbog om beskatning af investeringsforeninger og deres investorer

1. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2014

ISBN 978-87-619-3505-2

Omslag: Torben Lundsted, Korsør

Sats og tryk: Zeuner Grafisk, Odder

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Forord 5

Forkortelser 15

DEL 1: Historik 17

Kapitel 1: Baggrund og historik 19

1.1. Den kontoførende investeringsforening 19

1.2. Bevisudstedende investeringsforeninger 20

DEL 2: Selskabsmæssige og skattemæssige kvalifikationer 33

Kapitel 2: Selskabsmæssige kvalifikationer 35

2.1. Indledning 35

2.2. Danske UCITS 37

2.2.1. Investeringsforeninger 39

2.2.2. SIKAV'er 40

2.2.3. Værdipapirfonde 41

2.3. Andelsklasser 41

2.4. Feederinstitutter 42

2.5. Alternative investeringsfonde og de nuværende danske non-UCITS 44

2.5.1. Danske non-UCITS 44

2.5.1.1. Danske specialforeninger og hedgeforeninger 45

2.5.1.2. Godkendte fåmandsforeninger 46

2.5.1.3. Professionelle foreninger 48

2.5.1.4. Investeringsforeningslignende enheder uden for lov om investeringsforeninger 49

2.5.2. Danske AIF 50

2.5.2.1. Alternative Investerings Fonde (AIF) 51

2.5.2.2. Kapitalforeninger 52

Kapitel 3: Den skattemæssige kvalifikation 54

3.1. Generelt om den skattemæssige kvalifikation 54

3.1.1. Begrebet investeringsforening 54

3.1.2. Kravet om selvstændighed 55

3.1.3. Krav om et mindste antal deltagere – »fåmandsforeninger« 61

3.2. De enkelte typer af investeringsforeninger mv. 62

3.2.1. Kontoførende investeringsforeninger 62

3.2.2. Investeringsinstitutter med minimumsbeskatning 65

3.2.3. Akkumulerende investeringsforeninger 67

3.2.4. Investeringselskaber 68

3.2.5. Skattepligt som SIKAV 69

3.2.6. Værdipapirfonde 69

Indholdsfortegnelse

- 3.2.7. Kapitalforeninger 70
- 3.2.8. Særlig om de udenlandske investeringsinstitutter 71

DEL 3: Gennemgang af de enkelte enheder 73

Kapitel 4: Kontoførende investeringsforeninger 75

- 4.1. Indledning 75
- 4.2. Medlemskredsen i kontoførende investeringsforeninger 76
- 4.3. Hvilke UCITS og non-UCITS og AIF kan etableres som kontoførende institutter 77
- 4.4. Opgørelse af skattepligtig indkomst i kontoførende institutter 77
  - 4.4.1. Eksempel på opgørelse og fordeling af afdelingens skattepligtige indkomst 78
    - 4.4.1.1. Trin 1 – Udarbejdelse af samlede indkomstopgørelser 81
    - 4.4.1.2. Trin 2 – Tilskrivning af skattepligtig optjening på de enkelte indskudskonti 82
    - 4.4.1.3. Trin 3 – Udarbejdelse af skatteopgørelser til de enkelte investorer (sammenlægning af medlemmets indskudskonti) 83
- 4.5. Den løbende opgørelse og fordeling af indkomst i en kontoførende forening 85
  - 4.5.1. Renteindtægter og løbende ydelser 85
  - 4.5.2. Vederlag for udlån af værdipapirer 86
  - 4.5.3. Indtjente udbytter 86
  - 4.5.4. Realiserede og urealiserede gevinster og tab på aktier, obligationer og afledte finansielle instrumenter 86
    - 4.5.4.1. Særskilt om realiserede nettotab på børsnoterede aktier 88
  - 4.5.5. Administrationsomkostninger 89
- 4.6. Håndtering af indskud og udtræk 89
  - 4.6.1. Emissionstillæg/indløsningsfradrag og kursudligning 89
    - 4.6.1.1. Håndtering af emissionstillæg og indløsningsfradrag i medlemmernes indkomstopgørelse 90
    - 4.6.1.2. Kursudligning 92
  - 4.6.2. Skattemæssig behandling af udtræk fra foreningen herunder opgørelse af den særlige hævebeskatning 94
  - 4.6.3. Andre udbetalinger end udtræk (hævninger) 96
- 4.7. Skattemæssige forhold omkring etablering af andelsklasser i kontoførende institutter 98
- 4.8. Indberetninger til SKAT 99

Kapitel 5: Investeringsinstitutter med minimumsbeskatning 100

- 5.1. Indledning 100
- 5.2. Hvilke UCITS, non-UCITS og AIF kan etableres som et investeringsinstitut 102

- 5.3. Betingelser, som skal opfyldes, for at et institut kan etableres som et IMB 103
- 5.4. Opgørelse af minimumsindkomsten 106
  - 5.4.1. Gennemgang af de enkelte indtægts- og udgiftsposter, der indgår ved opgørelsen af minimumsindkomsten 108
    - 5.4.1.1. Indtjente renter og løbende ydelser – LL § 16 C, stk. 4, nr. 1 108
    - 5.4.1.2. Vederlag for udlån af værdipapirer – LL § 16 C, stk. 4, nr. 2 108
    - 5.4.1.3. Indtjente udbytter fratrukket indeholdt udbytteskat og tillagt tilbagebetalt udbytteskat – LL § 16 C, stk. 4, nr. 3 109
    - 5.4.1.4. Realiserede kursgevinster og -tab på fordringer efter KGL § 14 – LL § 16 C, stk. 4, nr. 4 og stk. 5, nr. 1 112
    - 5.4.1.5. Gevinster og tab på finansielle kontrakter omfattet af KGL § 29 – LL § 16 C, stk. 4, nr. 6 og stk. 5, nr. 2 113
    - 5.4.1.6. Realiserede gevinster og tab på aktier – LL § 16 C, stk. 4, nr. 7 og stk. 5, nr. 3 114
    - 5.4.1.7. Gevinster og tab på investeringer i investeringsselskaber omfattet af ABL § 19 – LL § 16 C, stk. 4, nr. 8 og stk. 5, nr. 4 115
    - 5.4.1.8. Beløb, der er fremført som følge af nedrunding af minimumsindkomsten – LL § 16 C, stk. 4, nr. 9 117
    - 5.4.1.9. Gevinster på blåstemplede fordringer – LL § 16 C, stk. 4, nr. 10 117
    - 5.4.1.10. Beløb, der er anvendt til indløsning af beviser, i det omfang beløbet kan henføres til indtægter som nævnt i LL § 16 C, stk. 4, nr. 1-9 (de positive udlodningskomponenter) – LL § 16 C, stk. 5, nr. 6 119
    - 5.4.1.11. Administrationsudgifter 121
    - 5.4.1.12. Udlodningsregulering ved emission og indløsning 121
  - 5.5. Minimumsindkomstopgørelse for regnskabsåret og indberetninger til SKAT/VP 123
    - 5.5.1. Årets minimumsindkomstopgørelse 123
    - 5.5.2. Institutter med summarisk opgørelse 126
    - 5.5.3. Indberetninger til SKAT 127
    - 5.5.4. Geninvestering af udbytter 128
    - 5.5.5. Aconto udbytter 129
    - 5.5.6. Slutudlodninger i forbindelse med lukning af et IMB 132
  - 5.6. Andelsklasser i et IMB 133
    - 5.6.1. Klasser med forskellige omkostningssatser 135
    - 5.6.2. Klasser der er udloddende og klasser, som alene foretager en »teknisk« udlodning 136
    - 5.6.3. Ex-kuponbeviser 138

Indholdsfortegnelse

- 5.7. Klassificering som henholdsvis aktiebaseret og obligationsbaseret
IMB 143
- 5.8. Fund-of-funds strukturer i IMB 146
  - 5.8.1. Master-feeder struktur 146
  - 5.8.2. Fund-of-funds struktur 147
- 5.9. Udbytteskatter 148
  - 5.9.1. Indadgående udbytter 148
  - 5.9.2. Udadgående udbytter 149
    - 5.9.2.1. Danske udbyttmodtagere 151
    - 5.9.2.2. Udenlandske udbyttmodtagere 151
    - 5.9.2.3. Fund-of-funds 152

Kapitel 6: Akkumulerende investeringsforeninger 154

- 6.1. Generelt 154
- 6.2. Afgrænsning af de akkumulerende investeringsforeninger 154
- 6.3. Beskatning som akkumulerende investeringsforening 155

Kapitel 7: Investeringselskaber 158

- 7.1. Indledning 158
- 7.2. Baggrunden for indførelsen af regler om investeringselskaber 159
  - 7.2.1. Indgrebet i 2005 159
  - 7.2.2. Udvidelse af kredsen af investeringselskaber med de »kollektive investeringselskaber« 160
- 7.3. Fælles krav til investeringselskaber 161
  - 7.3.1. Kravet om en selvstændig enhed 161
  - 7.3.2. Status som minimumsbeskattet investeringsinstitut og kontoførende investeringsforening fortrænger status som investeringselskab 162
- 7.4. Gennemgang af de enkelte typer af investeringselskaber 162
  - 7.4.1. Investeringselskaber, omfattet af UCITS-direktivet 162
  - 7.4.2. Investeringselskaber med pligt til tilbagekøb 164
    - 7.4.2.1. Værdipapirer og investeringsvirksomhed 164
    - 7.4.2.2. Tilbagekøb 166
    - 7.4.2.3. Holdingselskab – kvalifikation som investeringselskab 168
  - 7.4.3. Kollektive investeringselskaber – 15 %-reglen 169
    - 7.4.3.1. Medarbejderejede selskaber 171
    - 7.4.3.2. Værdipapirer og investeringsvirksomhed 171
    - 7.4.3.3. Holdingselskaber 172
    - 7.4.3.4. Krav om mindst 8 investorer 172
- 7.5. Skattepligt og indeholdelsespligt for investeringselskabet 173
  - 7.5.1. Udbytter 173
    - 7.5.1.1. Indadgående udbytter 173
    - 7.5.1.2. Udadgående udbytter 174
    - 7.5.1.3. Udenlandske udbyttmodtagere 174
  - 7.5.2. Overgangsregler – kollektive investeringselskaber 176
- 7.6. Indberetninger til SKAT 176

DEL 4: Fælles regler for institutterne mv. 179

Kapitel 8: Likvidation, fusion, spaltning og ombytning af beviser	181
8.1. Generelt	181
8.2. Likvidation af afdelinger (lukning)	181
8.2.1. Likvidation af minimumsbeskattede investeringsinstitutter	182
8.2.2. Likvidation af foreninger/afdelinger med status som investeringselskab	184
8.2.3. Likvidation af en akkumulerende investeringsforening	184
8.3. Fusion	185
8.3.1. Skattefri contra skattepligtig fusion	187
8.3.2. Fusion af kontoførende investeringsforeninger	188
8.3.3. Fusion af minimumsbeskattede investeringsinstitutter	188
8.3.4. Investeringsforeninger med skattemæssig status som investeringselskab	200
8.3.4.1. Skattefri fusion	200
8.3.4.2. Skattepligtig fusion	200
8.3.5. Fusion af akkumulerende investeringsforeninger	200
8.4. Spaltning	201
8.4.1. Spaltning af IMB'er	201
8.4.1.1. Skattefri spaltning af minimumsbeskattede investeringsinstitutter	203
8.4.1.2. kattepligtig spaltning af et minimumsbeskattet investeringsinstitut	206
8.5. Ombytning af beviser	208

Kapitel 9: Beskatning ved skift af skattestatus 210

9.1. Indledning	210
9.2. Overgang fra status som kontoførende investeringsforening	210
9.3. Overgang fra IMB	211
9.3.1. Overgang fra aktiebaseret til obligationsbaseret	211
9.3.2. Statusskift fra obligationsbaseret til aktiebaseret	214
9.3.3. Overgang fra IMB til investeringselskab	214
9.3.4. Overgang fra IMB til akkumulerende forening	216
9.4. Overgang fra status som investeringselskab	216
9.4.1. Overgang til IMB	216
9.4.1.1. Til obligationsbaseret forening	217
9.4.1.2. Til aktiebaseret forening	217
9.4.2. Til akkumulerende forening	217
9.5. Overgang fra akkumulerende investeringsforening	217
9.5.1. Til investeringsinstitut med minimumsbeskatning	217
9.5.2. Til investeringselskab	217
9.6. Oversigt	218

Kapitel 10: Internationale forhold 220

10.1. Udviklingen i tilbagesøgning af kildeskatter i Europa	220
10.2. Danske skatteregler set i lyset af EU-retten	222

Indholdsfortegnelse

- 10.3. Internationale initiativer med henblik på at imødegå skattesvig og skatteunddragelse 225
  - 10.3.1. Indledning 225
  - 10.3.2. USA – Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) 226
  - 10.3.3. Aftale mellem USA og Danmark 227
  - 10.3.4. Europa-kommissionens forslag af 12. juni 2013 om ændring af direktiv 2011/16/EU for så vidt angår obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet 228
  - 10.3.5. Forslag om ændring af skattekontrolloven 229
    - 10.3.5.1. Lovens betydning for danske investeringsforeninger (institutter) 230
      - 10.3.5.1.1. Danske investeringsinstitutter bliver skønnet efterretlige kollektive investeringsinstitutter 230
      - 10.3.5.1.2. Danske kontoførende investeringsinstitutters mulighed for at blive klassificeret som »Restricted Funds
      - 10.3.5.1.3. Administrationselskabet og FATCA
      - 10.3.5.1.4. Investeringsinstitutters registrering hos de amerikanske skattemyndigheder (IRS)

DEL 5: Beskatning af investorerne 235

Kapitel 11: Kredsen om de skattepligtige og realisations- og lagerprincippet 237

- 11.1. Indledning 237
- 11.2. Kredsen af de skattepligtige 238
  - 11.2.1. De skattepligtige – fri midler 238
  - 11.2.2. Skattepligtige, omfattet af pensionsafkastbeskatningsloven (pensionsmidler) 239
- 11.3. Anskaffelses- og afståelsessituationer 239
  - 11.3.1. Salg 239
    - 11.3.1.1. Almindeligt frit salg og tvangssalg 239
    - 11.3.1.2. Salg af beviser til en udstedende enhed 240
    - 11.3.1.3. Skattesalg 241
- 11.4. Gave, arv og arveforskid 242
- 11.5. Indskud på pensions-, børneopsparingsordninger og boligopsparing mv. 243
- 11.6. Overførsler til og fra skattetransparente enheder 243
- 11.7. Ombytning af beviser (»aktieombytning«) 244
- 11.8. Afståelse ved likvidation, fusion og spaltning 244
  - 11.8.1. Likvidation (lukning) 244
  - 11.8.2. Fusion og spaltning 245
    - 11.8.2.1. Skattefri fusion/spaltning 245
    - 11.8.2.2. Skattepligtig fusion/spaltning 245
- 11.9. Afståelse ved skift i investeringsforeningens/-instituttets skattemæssige status 247

11.9.1.	Fra aktiebaseret til obligationsbaseret IMB	247
11.9.2.	Fra obligationsbaseret til aktiebaseret IMB	247
11.9.3.	Fra IMB til investeringsselskab	247
11.9.4.	Fra IMB til akkumulerende forening	248
11.9.5.	Fra investeringsselskab til IMB	248
	11.9.5.1. Til obligationsbaseret IMB	248
	11.9.5.2. Til aktiebaseret IMB	248
	11.9.5.3. Fra investeringsselskab til akkumulerende forening	248
11.9.6.	Overgang fra akkumulerende investeringsforening	248
	11.9.6.1. Til IMB	248
	11.9.6.2. Til investeringsselskaber	248
11.9.7.	Oversigt	248
11.10.	Ændringer i skattepligten	249
	11.10.1. Indtræden af skattepligt til Danmark	249
	11.10.2. Realisation af investeringsbeviser ved ophør af skattepligt her til landet	250
	11.10.3. Kontoførende investeringsforeninger – ophør af skattepligt	255
Kapitel 12: Opgørelse af investors skattegrundlag 256		
12.1.	Andele i kontoførende investeringsforeninger	256
	12.1.1. Personer	257
	12.1.2. Selskaber mv.	258
	12.1.2.1. Selskaber, der er fuldt skattepligtige til Danmark	258
	12.1.2.2. Skattepligten for begrænset skattepligtige	261
	12.1.3. Lempelse for udenlandske kildeskatter	262
12.2.	Beviser i minimumsbeskattede investeringsinstitutter	264
	12.2.1. Hovedlinjer i beskatningen	264
	12.2.2.1. Personer, frie midler – udbytter	266
	12.2.2.2. Personer, frie midler – kursgevinster/-tab	267
	12.2.2. Afkast fra de aktiebaserede institutter	266
	12.2.3. Afkast fra obligationsbaserede institutter	270
	12.2.3.1. Personer, frie midler – udbytter	270
	12.2.3.2. Personer, frie midler – kursgevinster/-tab	271
	12.2.4. Fælles regler for opgørelse af gevinst og tab – personer	272
	12.2.5. Selskaber mv.	274
	12.2.5.1. Udbytter	274
	12.2.5.2. Kursgevinster og -tab	274
	12.2.6. Særlig om pensionsafkastskattepligtige deltagere	276
12.3.	Beviser i akkumulerende investeringsforeninger	276
	12.3.1. Beskatningen af personer	276
	12.3.2. Selskaber mv.	277
12.4.	Beviser i investeringsforeninger eller selskaber med status som investeringsselskab	277
	12.4.1. Personer og selskaber – udbytter	277

Indholdsfortegnelse

- 12.4.2. Personer og selskaber – kursgevinster og -tab 281
  - 12.4.2.1. Lagerbeskatning 281
- 12.4.3. CFC-skatteregler 282
- 12.4.4. Overgangsregler – kollektive investeringsselskaber 283
- 12.4.5. PAL-skattepligtige 283
- 12.5. Oversigt over investors beskatning af udbytter og kursgevinster og -tab 283
  - 12.5.1. Beskatning af udbytter 284
  - 12.5.2. Beskatning af personers kursgevinster og -tab 284
  - 12.5.3. Beskatning af selskabers kursgevinster og -tab 285
- 12.6. Beskatning af investorer i værdipapirfonde og SIKAV'er 285
  - 12.6.1. Værdipapirfonde 285
  - 12.6.2. SIKAV'er 287

DEL 6: Moms 289

Kapitel 13: Ny praksis på momsområdet 291

- 13.1. Indledning 291
- 13.2. Begrebet 'investeringsforening' 291
  - 13.2.1. Hittidig praksis 292
  - 13.2.2. Ny praksis 294
  - 13.2.3. Seneste udvikling 297
- 13.3. Afgrænsning af begrebet »tjenesteydelser« 297

Bilag

- 1. Lovbekendtgørelse nr. 962 af 19. september 2011 om beskatning af medlemmer af kontoførende investeringsforeninger (Investeringsforeningsbeskatningsloven) 303
- 2. Lovbekendtgørelse nr. 1298 af 31. oktober 2013 om den skattemæssige behandling af gevinst og tab ved afståelse af aktier m.v. (Aktieavancebeskatningsloven) 309
- 3. Uddrag af Lovbekendtgørelse nr. 405 af 22. april 2013 om påligningen af indkomstskat til staten (Ligningslovens § 16 C) 342
- 4. Bekendtgørelse nr. 1003 af 9. august 2013 om oplysnings- og dokumentationspligt for investeringsinstitutter med minimumsbeskatning 346

Litteraturfortegnelse 348

Oversigt over illustrationer 350

Doms- og afgørelsesregister 354

Stikordsregister 356

Forkortelser

AIF	Alternative investeringsfonde
ABL	Aktieavancebeskatningsloven
DBO	Dobbeltbeskatningsoverenskomst
FCP	Fond Common de Placement (typisk et Luxembourgsk administrationsfællesskab)
FIL	Lov om finansiel virksomhed
FUSL	Fusionskatteloven
IFL	Investeringsforeningsbeskatningsloven
IFR	InvesteringsForeningsRådet
KSL	Kildekatteloven
LIF	Lov om investeringsforeninger
LL	Ligningsloven
LSR	Landsskatteretten
PAL	Pensionsafkastbeskatningsloven
PBL	Pensionsbeskatningsloven
PSL	Personskatteloven
SEL	Selskabsskatteloven
SKL	Skattekontrolloven
SL	Statsskatteloven
SKM	Afgørelse offentliggjort af SKAT
SR	Skatterådet
TfS	Tidsskrift for skatter og afgifter
VP	Værdipapircentralen